

Handläggare
Egnell Eva

Datum
2016-05-30

Diarienummer
AMN-2016-0120

Arbetsmarknadsnämnden

Behovsplan för bostäder till nyanlända invandrare

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att anta förslag till behovsplan 2016 för bostäder till nyanlända invandrare som anvisas till Uppsala kommun enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning samt

att överlämna behovsplanen till Kommunstyrelsen

Ärendet

Sverige har en lång tradition av att ta emot människor som söker asyl av skyddsskäl. Ansvaret för integration och introduktion är delat mellan stat och kommun och kommunerna har en mycket viktig roll att fylla. För att integrationen ska vara framgångsfull krävs ett bra mottagande, fungerande etableringsinsatser men inte minst ett fungerande och stabilt boende. Kommunen har bostadsförsörjningsansvaret vilket bland annat omfattar planering av bostäder till alla. De senaste åren har det varit brist på bostäder för många grupper vilket har medfört att många nyanlända som fått uppehållstillstånd inte kunnat flytta ut från Migrationsverkets anläggningsboende.

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning trädde i kraft 1 mars 2016. Lagen innebär att kommunerna är skyldiga att ta emot en nyanländ som beviljats uppehållstillstånd, som bor på Migrationsverkets anläggningsboende och som behöver hjälp att bosätta sig i en kommun. Arbetsmarknadsnämnden är enligt kommunfullmäktiges reglemente ansvarig för kommunens flyktmottagande, vilket omfattar bosättning enligt den nya lagen om anvisning.

Nämnden ansvarar inte för bostadssocial verksamhet i övrigt, förutom bistånd till kommunal borgen. Enligt kommunfullmäktiges reglemente har socialnämnden ansvar för bostadssocial verksamhet. Som en konsekvens av detta ansvarar arbetsmarknadsnämnden därför inte för att planera för bostäder till nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd som redan är bosatta på egen hand i kommunen, eller för anhöriga som beviljats uppehållstillstånd som anknytning till en invandrare som befinner sig i landet och som fått uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande mm.

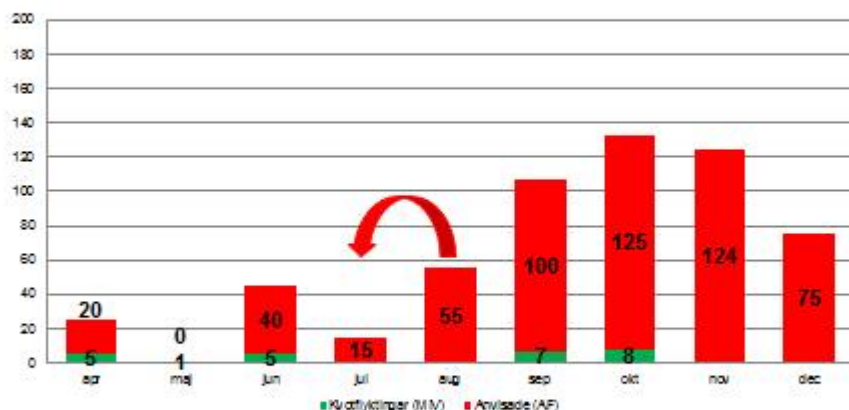
Då det har varit en oklarhet om ansvarsfördelningen mellan arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden för bistånd till boende enligt socialtjänstlagen (bostadssocial verksamhet) har arbetsmarknadsnämnden tidigare tolkat sitt uppdrag att ansvara för mottagande och introduktion av nyanlända till att också omfatta bistånd till boende för nyanlända som fått uppehållstillstånd på grund av anknytning eller som bosatt sig på egen hand men i realiteten har saknat egen bostad. I många fall har den akuta hemlösheten lösts med hjälp av tillfälliga boendelösningar, som i vissa fall övergått till

mer långsiktiga boendelösningar i vanliga lägenheter. Arbetsmarknadsnämnden har således överskridit sina befogenheter när nämnden beviljat bistånd till boende.

Kommunens jurister har granskat den bostadssociala verksamheten och förtydligat det kommunala ansvaret och ansvarsfördelningen mellan nämnder. Kommunen måste ha stöd i lagstiftning för att kunna bevilja en enskild person en förmån. En person som behöver få hjälp till ett boende prövas enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lag om stöd och service (LSS). I och med den nya lagen om anvisning för bosättning ska de som tillhör målgruppen inte längre prövas inom SoL eller LSS, utan kommunen har att verkställa anvisningen från Arbetsförmedlingen. Nämndens bostadsplan kommer därför att gälla de nyanlända som anvisas för bosättning enligt den nya lagen.

Länsstyrelsen fastställer i samråd med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen hur många personer som kommunen ska ta emot enligt anvisning. Arbetsförmedlingen gör en årsplan för fördelningen per månad. Antalet nyanlända som ska tas emot 2016 är 616 personer. Kommunen har redan under våren tagit emot anvisade och det återstår cirka 550 personer. Uppsala kommun har omförhandlat fördelningen över året för att få längre rådrum för att ta fram bostäder så att det stora flertalet kommer under september till och med november månad.

Anvisningstakt

Enligt Arbetsförmedlingen är det främst ensamstående som behöver bosättas, varför kommunen behöver ta fram ett stort antal små lägenheter. De bostäder som Uppsala kommuns nyanlända är i behov av är i första hand lägenheter på den öppna bostadsmarknaden och inte kategoriboende. Ibland är det dock inte möjligt att få tag på en hyresbostad utan kommunen behöver planera för att ha tillgång till genomgångsbostäder och även akuta boendelösningar.

Det är viktigt att den nyanlända flyttar in i enbostad med eget förstahands- eller andrahandskontrakt för att ha rätt till den statliga bostadsersättningen alternativt bostadsbidrag och därmed bli självförsörjande under etableringstiden.

Ett förslag till behovsplan har utarbetats, se bilaga.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen har inte fått underlag från kommunstyrelsen om vilka kostnader som nämnden ska finansiera eller hur kostnader för anskaffning, administration och underhåll fördelas. Förvaltningen har inte heller fått någon prognos över antalet bostäder som anskaffas per månad eller vilka boendelösningar som kommer att ordnas. Om det blir många akuta tillfälliga boendelösningar ökar nämndens kostnad, både för boendet i sig och också för ökade kostnader av försörjningsstödet eftersom den enskilde oftast behöver kompletterande försörjningsstöd för att klara boendekostnaden.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
direktör

Datum
2016-03-21

Diarienummer
AMN-2016-0120

BEHOVSPLAN 2016

Bostäder till nyanlända invandrare som
anvisats av Arbetsförmedlingen eller
Migrationsverket för bosättning i
Uppsala kommun

Inledning

Enligt kommunfullmäktiges reglemente ansvarar arbetsmarknadsnämnden för mottagning och introduktion av nyanlända flyktingar, skyddsbehövande samt anhöriga som anknyter till någon som beviljats uppehållstillstånd på dessa grunder.

Det framgår inte av kommunfullmäktiges reglemente vad som ingår i begreppet ”mottagande och introduktion ” men lagar och förordningar som rör asylsökande och nyanlända samt information från Migrationsverket förtydligar kommunernas ansvar. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att ta emot nyanlända som anvisas av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket till kommunen för bosättning. I mottagandet ingår att ge vissa etableringsinsatser såsom utbildning i svenska för invandrare och samhällsorientering, ekonomiskt bistånd, praktisk hjälp i samband med bosättningen samt andra insatser som underlättar etableringen i samhället. Utöver det har den som bosätter sig i kommunen rätt till kommunens insatser på samma villkor som övriga kommuninvånare.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar enligt kommunfullmäktiges reglemente även för kommunal borgen. Kommunal borgen är ett bistånd enligt socialtjänstlagen som kan beviljas en hyresgäst som erbjuds en lägenhet med förstahandskontrakt, men som på grund av låga inkomster eller osäkra inkomster inte kan godkännas med mindre än att det finns ett borgensåtagande.

Arbetsmarknadsnämnden har inget ansvar för övrig bostadssocial verksamhet som innefattar biståndsprövning enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service. Det innebär bland annat att nyanlända invandrare som vid tiden för att uppehållstillstånd beviljas redan visats i kommunen, eller som är direktinrest efter att ha fått uppehållstillstånd på grund av anknytning inte omfattas av nämndens bostadsansvar.

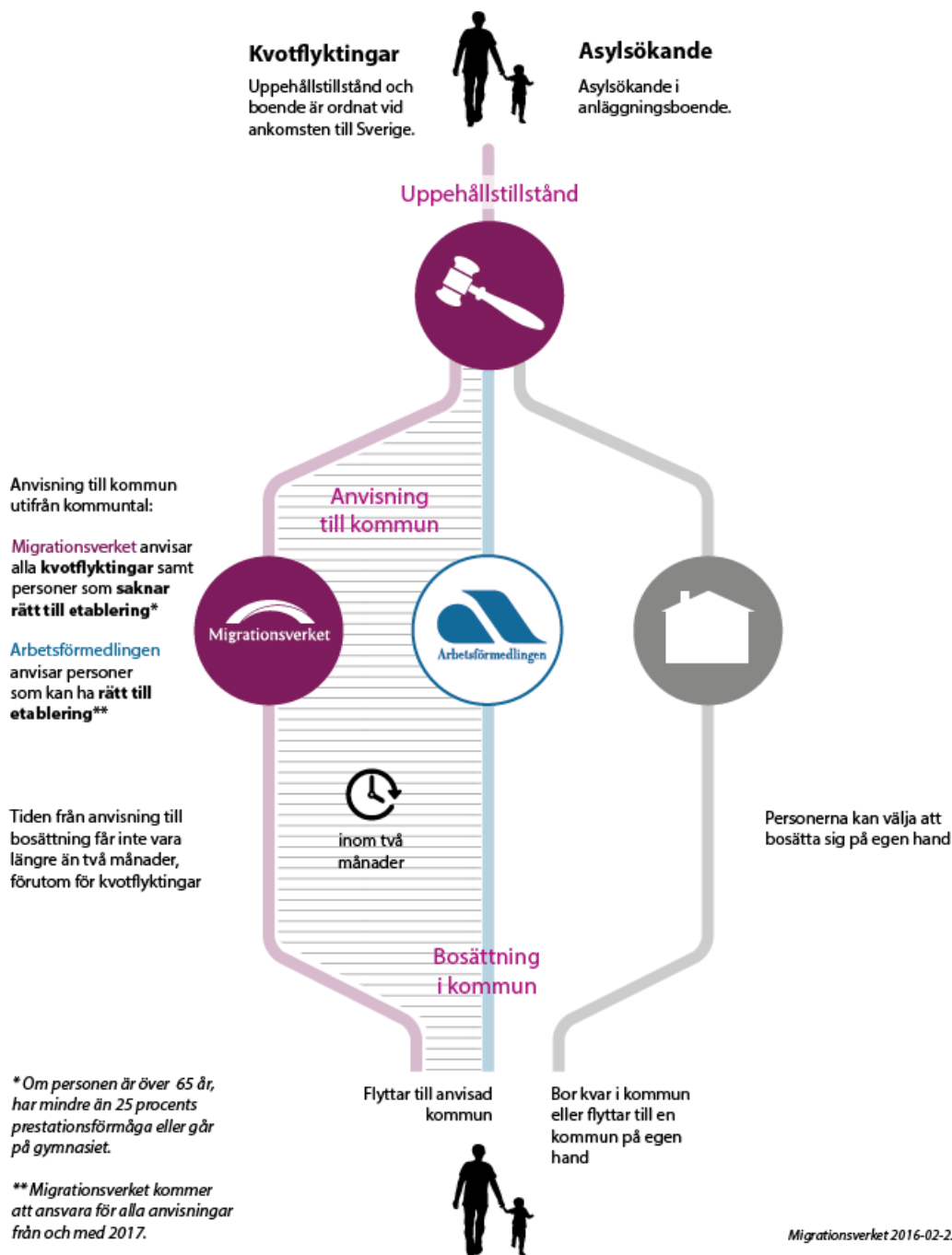
Bosättning

Arbetsmarknadsnämndens ansvar för bosättning av nyanlända regleras av Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Bosättningslagen gäller från 1 mars 2016 och innehåller bestämmelser om kommunernas skyldighet att ta emot en nyanländ som beviljats uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande samt anhöriga till dessa personer. Anvisningar till kommunerna omfattar nyanlända som vistas i anläggningsboenden och kvotflyktingar. Kommunen kan inte vägra att ta emot den anvisade för bosättning och kan inte bosätta den nyanlände i en annan kommun ifall det inte finns en ledig bostad i den egna kommunen. Kommunen har två månader på sig att ordna en bostad från det att beslut om anvisning för en nyanländ fattats av Arbetsförmedlingen.

Bosättningslagen reglerar inte vilket typ av boenden som avses.

Anvisning för bosättning

Aktuellt behov av bostäder till nyanlända flyktingar m.m.

Regeringen har fastställt läns- och kommunal för hur många som ska anvisas under 2016. Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelserna har gjort en årsplanering för mottagandet för varje kommun fördelat per månad.

Mottagande av nyanlända för bosättning genom anvisning

Uppsala kommun ska enligt årsplaneringen ta emot 616 nyanlända på anvisning från Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket, varav 26 personer är kvotflyktingar. Några anvisningar har redan skett i början av året, kvarstående anvisningar är cirka 550

De personer som anvisas genom Migrationsverket är dels kvotflyktingar som regeringen beslutat om för överföring av skyddsbehövande till Sverige (vidarebosättning) samt personer som inte har rätt till en etableringsplan vid Arbetsförmedlingen. Många har en nedsatt prestationsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning varför bostaden kan behöva handikappanpassas.

Kommande behov av bostäder 2016

Av förarbetet till den nya lagen om bosättning framgår att Regeringens intention är att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt ska erbjuda permanenta bostäder, men utesluter inte att kommunerna kommer att bli tvungna att erbjuda tillfälliga bostäder för att fullgöra sina skyldigheter.

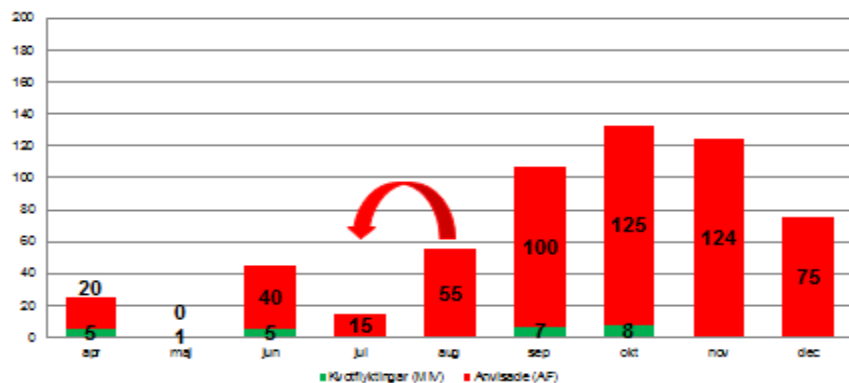
1. Anvisningsplatser för nyanlända invandrare

Enligt Arbetsförmedlingens årsplan över anvisade föreslogs Uppsala kommun ta emot 65 personer per månad med start april. Kommunen har fått årsplanen justerad så att färre tas emot under våren. Av totalt 616 anvisningar har några redan anvisats, enligt den nya planen återstår 554 anvisningar, varav:

- 20 kvotflyktingar som anvisas av Migrationsverket
- 534 nyanlända som anvisas av Arbetsförmedlingen

Den nya årsplanen fördelas enligt diagrammet nedan.

Anvisningstakt

Antalet lägenheter som kommunen behöver ta fram beror på fördelningen mellan anvisningar som rör ensamhushåll eller större hushåll. Enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen är 80 procent av de som ska anvisas ensamhushåll, varför kommunen behöver planera för små lägenheter.

En mycket viktig faktor är att de lägenheter som kommunen ordnar i möjligaste mån ska erbjudas hyresgästen med ett godkänt hyreskontrakt. Det är en förutsättning för att hyresgästen ska kunna få bostadsersättning som tillägg till sin etableringsersättning och bli självförsörjande med den statliga ersättningen. En ensamstående kan få högst 3 900 kronor per månad i bostadsersättning. Om enbart den grundläggande etableringsersättningen utbetalas är risken stor att personen behöver kompletterande försörjningsstöd för att uppnå skälig levnadsnivå.

Behovet av varaktiga boenden, i första hand hyresrätter, är stort och att föredra. För att underlätta bostadsanskaffandet kan en tillfällig lösning i form av genomgångsboende eller liknande vara tillämpligt när det gäller anvisade personer till kommunen.

Utifrån kända variabler såsom planerat mottagande, överenskommelser med Migrationsverket och Länsstyrelsen har följande behov framkommit:

Bostadsbehov per månad

